

kib eden ve aşağıdaki beş kategoriden birine dahil bulunan filimler hakkında tatbik olunur:

- a) Milletler cemiyetinin ve Yüksek Âkid Taraflarca umumen tanınmış diğer beynelmilel teşkilâtın eserini ve gayelerini tanıttacak filimler;
- b) Her derecedeki tedrisata hizmet gayesiyle vücade getirilmiş filimler;
- c) Smaî teknik filimlerle mesainin ilmî teşkilâtını gösterir filimler dahil olduğu halde meslekî hazırlama ve mesleke tevcih etme gayelerini takip eden filimler;
- d) İlmî veya teknik araştırma veyahud ilmî vülgarizasyon filimleri;
- e) Hıfzıssıhha, beden terbiyesi, içtimaî basiret ve yardım filimleri.

İkinci madde

Yüksek Âkid Taraflar, birinci madde hükümlerinin aşağıdaki birinci ve ikinci şekillerdeki terbiyevî filimler hakkında da cari olduğunu tasdik ederler :

- a) Empresyone ve developpe edilmiş negatifler;
- b) Empresyone ve developpe edilmiş pozitifler.

İşbu mukavelename filimin mütemmim diskleri ve akustik filimler gibi her şekildeki ses röprodüksiyonları hakkında da tatbik olunur.

Üçüncü madde

Yüksek Âkid Taraflar, içlerinden birinin arazisinde yerleşmiş teşebbüsler ve müesseseler tarafından vücade getirilmiş olup milletler arası terbiyevî bir mahiyeti haiz bulunan filimlerin katî ve muvakkat idhallerinde, transit veya ihraçlarında her türlü gümrük resminden ve ne mahiyette olursa olsun her türlü munzam rüsumdan istisnaları hususunu işbu mukavelenamenin meriyet mevkiine girmesinden itibaren altı ay müddet içinde temin etmeği taahhüd eylerler.

Bu istisna, beşinci maddeye tevfikân bir filimin salâhiyettar millî makam önünde temsilinin icab ettirebileceği masarfe karşılık olmak üzere tahmil edilebilecek rüsumda şamil değildir. Kezalik bu istisna, menşe ve mahiyetleri ne olursa olsun idhalât eşyasının, gümrük resminden muaf bile olsa, her halde tâbi tutulduğu meselâ istatistik ve damga gibi rüsumda da şamil değildir.

Bundan başka Yüksek Âkid Taraflar, işbu mukavelename hükümlerine göre gümrük resminden muaf olan filimleri, memlekette vücade getirilenterbiyevî filimlerin tâbi bulunduğu daihlî rüsumda veya başka veya daha fazla rüsumda tâbi bulundurmamayı ve yine bu filimlerin tâbi tutulduğu kaide, formaliteden başka kaide ve formalitelere ve bu filimler hakkındaki satış ve tedavül tedbirlerinden veya başka mahiyette tedbirlerden başka muamelelere tâbi tutmamağı taahhüd ederler.

Dördüncü madde

İşbu mukavelename hükümlerine göre muaf olarak geçirilmesi istenilecek her film, kezalik ses röprodüksiyonun mütemmim her şekli muayeneye tâbi tutulmak üzere terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsüne arz edilecektir. Bu enstitü, birinci madde hükmüne göre filimin terbiyevî bir mahiyet arzettiğini tesbit ederse bunun için de on üçüncü maddede derpiş edilen iera nizamnamesinde gösterilen şekilde bir sertifika verecektir.

Eğer Yüksek Âkid Taraflardan biri terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsü tarafından hakkında bir sertifika verilmiş olan bir filimin birinci madde hükümlerine tevafuk eylemediği fikrinde bulunursa, bu hususta esbabı mucibesini bildirerek filimin ikinci defa olarak tedkik ve muayenesini isteyebilir. Âkid Tarafça dermeyan edilen esbabı mucibe kendisine haklı görüldüğü takdirde, enstitü vermiş olduğu sertifikayı geri alacaktır.

Beşinci madde

Bu sertifika gösterildiği ve gümrük resminden muafiyet henüz alâkadâr devletin dahili kanunlarınca evvelce kabul edilmiş bulunmadığı takdirde, filimin idhal edilmek istendiği memleketin gümrük

veyahud diğer alâkadar makamları gümrük resminden mezkûr filimin istisnası icab edib etmediğini tayin eylemek salâhiyetini haiz millî makama gösterilmesi için kolaylık göstereceklerdir.

Filimin bir memleket pedagoji sistemine göre millî bakımdan terbiyevî mahiyeti haiz telâkki edilip edilmeyeceği ve binaenaleyh bu itibarla işbu mukavelename hükümlerine göre gümrük resminden istisnası icab edib etmediği hususunu tayinde ancak o memleketin alâkadar millî makamı salâhiyet sahibidir.

İşbu makam kararını terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsüne tebliğ edecektir.

Bu hususta ittihaz edilmiş olan karar, altıncı maddeye göre alâkadar memleketler arasında fikir teatisini icab ettirebilir.

Altıncı madde

Filimin idhal edileceği memleket makamları millî bakımdan filimin terbiyevî mahiyetini tasdik etmiyerek gümrük resminden muafiyetle idhaline itirazda bulunurlarsa, işbu filimin vücuda getiren teşebbüslerin veya müesseselerin bulunduğu memleket hükûmeti, filimin iraesinde millî kültür bakımından bir faide tasvvur ederse filmin idhal olunmak istendiği memlekettten dostane bir talebde bulunabilir. İki Hükûmet meseleyi müstereken tedkik edecekler ve bu sırada terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsünün fikrinden azamî derecede istifade eyliyeceklerdir.

Yedinci madde

Terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsü dördüncü maddeye göre birer sertifika vermiş olduğu filimlerin mümkün olduğu kadar az bir müddet içinde katalogunu tertib edecek ve mevcut bir surette neşreleyecektir.

Bu katalog, filimleri idhal etmeleri talep edilen memleketlerin aldıkları kararlardan da bahsedecektir. Katalog, enstitünün beş resmî dilinde (Almanca, İngilizce, İspanyolca, Fransızca, ve İtalyanca) neşrolunacaktır. Katalog her filim için sertifikaların ihtiva eylediği malûmatı dercedecek ve Yüksek Âkid Taraf Hükûmetlerine gönderilecektir.

Yüksek Âkidler, enstitü tarafından neşredilen katalogun her tarafa sevkini temin için en müessir saydıkları tedbirleri almayı taahhüd ederler.

Sekizinci madde

İşbu mukavelename hükümlerinden hiç biri Yüksek Âkid Tarafların kendi kanunlarına göre filimleri sansöre tâbi tutmak yahud umumî emniyet veya nizam sebepleriyle mezkûr filimlerin idhal veya transiti için memnuiyet veya tahdid tedbirleri almak hususundaki haklarına hâlel vermeyecektir.

Dokuzuncu madde

Yüksek Âkid Taraflardan her biri mukavelenameyi imza eder veya ona iltihak eylerken hariçten gelen filimlerin istilâsına karşı kendi dahilî pazarını korumak zaruretinden dolayı bunların idhali hususunda men veya tahdid tedbirleri almak hakkını muhafaza edebileceklerdir.

Muhafaza ettiği işbu hakkı istimal ederken her âkid, hareketinin sebeplerini terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsüne bildirecektir.

Bu sebepler, terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsü tarafından mukavelenameye iştirak eden hükûmetlere tebliğ olunacaktır.

Onuncu madde

Yüksek Âkid Taraflar, birinci maddede derpiş edilen terbiyevî filimlerin milletler arası intişarını müşkülâta uğratabilecek tahdidatı haddi asgariye indirme vasıtalarını aralarında araştırmayı taahhüd ederler.

On birinci madde

Beşinci, sekizinci ve dokuzuncu maddeler hükümleri müstesna olmak üzere işbu mukavelenamenin tefsir veya tatbikına müteallik ihtilâflar beynelmilel daimî adalet divanına arz olunacaktır. Eğer Yüksek Âkid Taraflar arasında bir ihtilâf çıkar veya içlerinden biri beynelmilel daimî adalet divanı hakkındaki 16 birinci kânun 1920 tarihli protokola iştirak etmemiş bulunursa bu ihtilâf, her birinin arzusuna ve teşkilâtı esasiye kanunlarındaki hükümlere göre, ya beynelmilel daimî adalet divanına veya beynelmilel ihtilâfların sulhperverane halli hakkındaki 18 birinci teşrin 1907 tarihli mukaveleye göre teşekkül etmiş bir hakem mahkemesine veya her hangi başka bir hakem mahkemesine tevdi olunacaktır.

On ikinci madde

Yüksek Âkid Taraflar işbu mukavelenamenin memleketlerinde meriyet mevkiine girmesi tarihinden itibaren altı ay içinde terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsüne aşağıdaki hususları bildireceklerdir:

a) Beşinci maddeye göre terbiyevî filimlerin muaf olarak girmesine müsaade edecek salâhiyetli makamları;

b) İşbu mukavelename hükümlerinin ıcrasını temin için ittihaz edilmiş olan tedbirleri.

Terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsü, işbu maddenin a ve b fıkralarında derpiş edilen malûmatı Yüksek Âkidlere tebliğ edecektir.

On üçüncü madde

Terbiyevî sinematograf beynelmilel enstitüsü meclisi idaresi işbu mukavelenamenin tatbik tarzı hakkında bir nizamname ile dördüncü maddede zikredilen sertifikaların verilmesi ve yedinci maddede sözü geçen katalogun neşri için enstitü tarafından tahsil olunacak rüsum hakkında bir nizamname vücade getirecektir. İşbu nizamname ile sertifika sureti ve tahsil edilecek rüsum miktarları Milletler cemiyeti meclisinin tasvibine arz edilecektir.

On dördüncü madde

Fransızca ve ingilizce metinleri aynı derecede muteber olan işbu mukavelename, Milletler cemiyetinin bütün azaları namına veyahud Milletler cemiyetine dahil olmayıp da imza edilmesi için Milletler cemiyeti idare meclisi tarafından işbu mukavelenamenin bir sureti kendilerine gönderilecek her Hükümet namına 11 nisan 1934 tarihine kadar imza edilebilecektir.

On beşinci madde

İşbu mukavelename tasdika tâbi olacaktır. Tasdik vesikası, Milletler cemiyeti umumî kâtibliğine tevdi olunacak ve umumî kâtib, bu tevdi keyfiyetini tarihini tasrih ederek Milletler cemiyetinde aza olan bütün Devletlere ve Milletler cemiyetinde aza olmayıp on dördüncü maddede sözü geçen Devletlere bildirecektir.

On altıncı madde

Milletler cemiyetinde aza olan bütün Devletlerle Milletler cemiyetinde aza olmayıp Milletler cemiyeti idare meslisince kendilerine işbu mukavelenamenin bir sureti gönderilmiş olan bütün Devletler, 12 nisan 1934 tarihinden itibaren işbu mukavelenamaya iltihak edebilirler.

İltihaknameler, Milletler cemiyeti umumî kâtibliğine tevdi olunacak ve umumî kâtib bu tevdi keyfiyetini tarihini tasrih ederek Milletler cemiyetinde aza olan bütün Devletlere ve Milletler cemiyetinde aza olmayıp evelki fıkrada işaret edilen Devletlere bildirecektir.

On yedinci madde

Milletler cemiyeti azasından olan veya olmayan beş Devlet namına tasdikname veya iltihaknameler tevdi olunur olunmaz Milletler cemiyeti umumî kâtibliğince bir zabıtname tanzim olunacaktır.

İşbu zabıtnamenin usulü dairesinde tasdikli bir sureti Milletler cemiyeti umumî kâtibi tarafından Milletler cemiyetinin bütün azasına ve aza olmayıp 14 ncü maddede işaret edilen Devletlere tebliğ edilecektir.

On sekizinci madde

İşbu mukavelename on yedinci maddede mezkûr zabıtnamenin tarihinden itibaren doksan gün sonra Milletler cemiyeti umumî kâtibi tarafından tescil edilecek ve o zaman meriyet mevkiine girecektir.

Namlarına muahharan tasdikname ve iltihakname tevdi edilecek olan Milletler cemiyeti azasından olan veya olmayan Devletlerden her biri için bu tasdikname veya iltihaknamenin tevdiinden itibaren doksan gün sonra işbu mukavelename meriyet mevkiine girecektir.

On dokuzuncu madde

1 - İşbu mukavelename meriyet mevkiine girmesinden itibaren üç senelik bir devrenin sonunda fesholunabilir.

2 - Mukavelenamenin feshi tahriri olarak Milletler cemiyeti umumî kâtibliğine bildirelecek ve umumî kâtiblik fesih hakkındaki talebi ve bunun alındığı tarihi, Milletler cemiyetinin bütün azalara aza olmayıp on dördüncü ve on altıncı maddelerde işaret edilmiş olan Devletlere bildirecektir.

Fesih keyfiyeti, fesih noktasının alınışından itibaren bir yıl sonra muteber olacaktır.

Yirminci madde

1 - Yüksek Âkid Taraflardan herbiri, imza tasdik veya iltihak esnasında işbu mukavelenameyi kabul etmekle müstemlekelerinin, himayesi altındaki yerlerin, denizaşırı arazisinin, hukuku hükmüranisine tâbi bulunan veya kendisine mandası tevdi edilmiş olan memleketlerin heyeti mecmuası veya bir kısmı hakkında hiçbir mükellefiyet kabul etmediğini ilân edebilir. Bu takdirde, böyle bir ilâna mevzu olan arazi üzerinde işbu mukavelename hükümleri tatbik edilmeyecektir.

2 - Yüksek Âkid Taraflardan herbiri, evvelki fıkrada derpiş edilen ilâna mevzu teşkil eden arazisinin heyeti mecmuasında veya bir kısmında işbu mukavelename hükümlerini merî kılmak istediğini Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibliğine bilâhare tebliğ eyliyebilir. Bu takdirde Milletler Cemiyeti Umumî kâtibine keyfiyetin tebliğinden doksan gün sonra tebliğde sözü geçen bütün arazide işbu mukavelename ahkâmı tatbik olunur.

3 - Yüksek Âkid Taraflardan herbiri, on dokuzuncu maddede tasrih edilen üç senelik devrenin sonunda müstemlekelerinin, himayesi altındaki yerlerin, denizaşırı arazisinin, hukuku hükmüranisine tâbi bulunan veya kendisine mandası tevdi edilmiş olan memleketlerin heyetimecmuası veya bir kısmı hakkında işbu mukavelename hükümlerinin meri olmamasını istediğini her zaman tebliğ edebilir. Bu takdirde işbu mukavele hükümleri tebliğinin Milletler cemiyeti Umumî kâtibliğince alındığından altı ay sonra bu tebliğe mevzu olan arazi de meriyetten sakıt olur.

4 — Milletler cemiyeti Umumî kâtibi işbu madde mucibince kendisine vaki olan beyanat ve tebliğatı, bunları aldığı tarihlerle birlikte Milletler cemiyeti azasından olan veya olmayan bütün Devletlere bildirecektir.

Bunun üzerine yukarıda adları yazılı bütün murahhaslar işbu mukavelenameyi imza eylemişlerdir.

Cenevrede on bir teşrinievvel bin dokuz yüz otuz üçte Milletler cemiyeti Umumî kâtibliğinin arşivinde muhafaza edilmek üzere tek nüsha olarak tanzim olunmuştur ve usulü dairesinde tasdikli

birer nüshası Milletler Cemiyetinin bütün azasına ve azadan olmayıp on dördüncü maddede işaret edilen bütün Devletlere tevdi edilecektir.

İmzalar

Arnavudluk

Lec Kurti

Douglas H. Hacking

Büyük Britanya ve şimalî İrlanda
ve Britanya İmparatorluğunun Milletler Cemi-
yetinin ayrı azası olmayan kısımları

Hindistan

(Bu mukavelenin XX nci maddesi mucibince, mu-
kavele hükümlerinin tatbiki bakımından imzanın
Sa Majestenin hukuku hükümransı altında bir
Prens veya bir Şefe tâbi Hindistan arazisini mükel-
lefiyete tâbi tutmadığını beyan ederim).

Brojendra Lal Mitter

Rudolf Holsti

R. Raphael A. Contoumas

Giovanni Cesare Majoni

T. F. Medina

R. A. Amado

C. Gorgé

Alfredo de Castro

Finlandiya

Yunanistan

İtalya

Nikaraguva

Panama

İsviçre

Uruguvay

.....
Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve
numarası :

29 - VI - 1938 ve 1/1121

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildi-
rildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkere-
nin tarih ve numarası :

7 - VII - 1938 ve 4/579

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların
cild ve sayfa numaraları :

Cild Sayfa
26 238,338,425,430,439,443:445